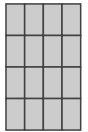

Visoka cena nedomaćinskog ponašanja

Medij - Rubrika: DANAS - Dodatak
Datum: Pon, 21/03/2011
Površina članka: 902cm2
Strana: III

Zemlja: Srbija
Autor:
Deo: 1/1

Danas BIZNIS conferences@danas.rs
SEZONA 2
 GTC Avenija 19, 16. mart 2011. godine
Danas CONFERENCE CENTER

INDUSTRIJA RECIKLAŽE U SRBIJI - EKONOMSKI I ENERGETSKI POTENCIJALI

Visoka cena nedomaćinskog ponašanja

ŽELJKO PANTIĆ

Hoće li set ekoloških zakona biti primenjen, posebno onaj njegov deo vezan za obavezu privrednih subjekata da recikliraju ambalažu, i kaznama za one koji ga nisu poštovali, znaćemo već krajem marta. Ukoliko po starom dobrom običaju država ponovo namagarči onaj deo privrede koji poštuje zakon, i pod izgovorom ekonomske krize nagradi amnestijom od kazne onaj deo privrede koji nije reciklirao svoju ambalažu, celi sistem upravljanja otpadom mogao bi biti srušen. Posledice toga ne bi bile samo ekološke, one bi pre svega imale svoju ekonomsku i energetska cenu, koja bi mogla biti nesaglediva.

Činjenica da se Srbija guši u hiljadama tona različitog otpada najmanji je od svih problema. Mnogo veći problem je energetska i finansijski, pošto umesto da donosi prihode kroz reciklažnu industriju ili obezbedi energiju kroz spaljivanje nereciklabilnog otpada, more plastike, metala i papira odlazi u nepovrat, dok se na drugoj strani uvozi gas, mazut, čak i reciklirana hartija, za velike pare. Siniša Mitrović, koordinator Saveta za reciklažnu industriju Privredne komore Srbije, ukazao je na apsurdne koji nisu svojstveni samo ovoj oblasti: više od 20.000 novih radnih mesta biće otvoreno u procesu primene zakona koji se odnose na reciklažu, samo u Novom Sadu ove godine posao dobija 150 ljudi, dok se u isto vreme udeo za ekologiju u budžetu kreće na nivou statističke greške od 0,2 odsto. Samo još fali da država odustane od primene kaznenih odredbi za one privredne

gradnje građane koji ne plaćaju račune, grade bez dozvole ili ne plaćaju poreze, vrlo lako bi mogla da odluči da je predizborno korisno da uradi sličnu stvar i sa privredom, ali je cena tog kažnjavanja savесnih građana i privrednih subjekata koji poštuju zakone, već sada previsoka.

Energetski aspekt ove priče još je zanimljiviji. Nema novca za investicije u toplane ko-

ski spoljnotrgovinski deficit, i to u vreme kada je cena nafte ponovo preskočila granicu od 100 dolara po barelu. Za razliku od Srbije gde građani nemaju nikakav problem sa platinama smeća koje ih okružuje, ali im se ekološka svest probudi do Gripnis visina kada neko pomisli da u njihovom gradu napravi postrojenje za preradu otpada, u najužem gradskom jezgru Pariza,

st, zbog koje ne postoji grad u kome se može napraviti bilo kakvo ozbiljnije postrojenje za skladištenje ili spaljivanje otpada, a da ne dođe do sveopšteg narodnog ustanka. Gradovi u kojima stotine hiljada građana žive na obodima deponija na kojima se pod otvorenim nebom raspada sve - od životinjskih leševa do toksične elektronske opreme, još uvek nemaju svest o tome da u Srbiji NEGDE mora biti napravljena i toplana za spaljivanje otpada, i postrojenja za preradu opasnog otpada, i da alternativa tome nije puštanje da se sve to bez ikakve kontrole rasipa po celoj zemlji. Valjda je lakše ako mi otpad ne vidimo, zato što je rasut po celoj Srbiji, nego da ga vidimo na jednom mestu gde bi bio na civilizovan način skladišten, spaljen ili recikliran. Izgleda da bi najbolje bilo da mi pravimo otpad, a da ga skladištimo u Zanzibaru, ali taj scenario, čak i uz svu ljubav koju imamo među našim nesvrstanim prijateljima, nažalost nije moguć. Taj otpad se mora u

ovoj zemlji ili bezbedno skladištiti ili spaliti za energetske potrebe ili reciklirati za ponovnu upotrebu. Sve ostalo je utopija sa veoma ozbiljnim posledicama.

Privatno-javno partnerstvo kada je reč o gradnji postrojenja za upravljanje otpadom namče se kao neminovno, ali tog zakona nema. Nije jasno zašto ima para za uvoz gasa i investicije u gasifikaciju, a nema za ozbiljne investicije koje bi iskoristile energetske potencijal otpada, i obezbedile smanjenje spoljnotrgovinskog deficita u energetici. Nije jasno kako se misli dobiti status kandidata za članstvo u EU, uz tako ozbiljno ugrožavanje jednog od ključnih EU standarda - zaštite životne sredine. Do skoro smo verovali da je usvajanje seta ekoloških zakona garancija da ćemo imati civilizovani sistem reciklaže i upravljanja otpadom. Sada ispada da bi još jedna amnestija za prestupnike zakona, ovoga puta u oblasti reciklaže, mogla biti srebrni metak koji bi mogao ponistiti sve što je do sada urađeno u

ovoj oblasti, a da bi politički i ekonomski pritisak da se kaznene odredbe ne primene mogao nadjačati bilo kakvu, čak i najbolju volju resornog ministarstva da se to spreči. Upravo zato, konferencija „Industrija reciklaže u Srbiji - Ekonomski i energetska aspekti“ upozorila je na opasnost koja pretila ukoliko se kolaps sistema finansiranja reciklažne industrije dozvoli, i ceo sistem vrati na početak. Hoće li tu poruku imati ko da čuje, pokazće vreme. Ono što je već sada sasvim jasno to je da država koja kažnjava građane i kompanije koji poštuju zakon, a stalno nagrađuje povlasticama one koji ne plaćaju svoje zakonske obaveze, nema čemu da se nada. Hoće li ovaj slučaj biti prva stepenica na kojoj će se ta pogubna praksa prekinuti, ili će i reciklažna industrija postati još jedna kolateralna šteta pogubne kratkovidnosti političke elite u Srbiji, pitanje je koje će svojim odgovorom dobiti vrlo brzo. Posledice tog odgovora, ma kakav on bio, pozivamo ih negatiivno, trajaće mnogo duže.

Umesto da kroz reciklažu smanjuju potrebu za uvozom nafte iz koje se dobija PET ambalaža, Srbija i po tom osnovu uvećava svoj energetska spoljnotrgovinski deficit, i to u vreme kada je cena nafte ponovo preskočila granicu od 100 dolara po barelu

subjekte koji nisu poštovali za konsku obavezu reciklaže, tako da i onaj deo privrede koji je uključen u sistem reciklaže, shvati da je prevaren, i da on da iz sistema reciklaže izade, pa bi slom cele reciklažne industrije koja je u povoju mogao biti kompletan. Sve bi kretno iz početka, verovatno sa nekom drugom vladom, nakon izbora. Država koja na-

je spaljuje otpad, ima ga za gasifikaciju toplana po Srbiji, iako se gradovi širom zemlje guše u smeću, dok sve skuplju cenu centralnog grejanja na gas ni privreda ni građani jednostavno ne mogu da plate. Umesto da kroz reciklažu smanjuju potrebu za uvozom nafte iz koje se dobija PET ambalaža, Srbija i po ovom osnovu uvećava svoj energet-

svega tri kilometra od Ajfelove kule, napravljena je toplana koja koristi spaljivanje otpada kao gorivo, vredna 460 miliona evra. Umesto prave ekološke svesti o tome koliko je Srbija ugrožena nepostojećim civilizovanim sistemom upravljanja otpadom koji ugrožava i zdravlje, ali i ekonomiju, Srbijom hara sujeverna, vudu verzija ekološke sve-